

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 9. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849789947136/facsimile.pdf> (tilgået 21. marts 2023)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

FORORD

Det 19. århundredes Danmark var rigt på levnedsbøger af høj iødhed og svingende pålidelighed i det dokumentariske: Oehlenschläger, Hauch, H. C. Andersen, Goldschmidt, fru Heiberg. Men Goethe havde iltet og legaliseret genrens bevægelsesfrihed ved hjælp af sit private og universelle sesam: *Dichtung und Wahrheit*. Og Goethes poetiske tvetyls passede til fru Heibergs temperament og fantasi. Hun kendte til en underverden, og hun førte sig frem som olympier. Sandheden kunne anes, hvis man gik rundt om hele bjerget.

Et liv, genoplevet i erindringer er det 19. århundredes Jammers-minde, selv om det vel næppe er de sorgfulde farver, der umiddelbart falder i øjnene. Fru Heibergs eksklusive guldalder-martyrium unddrager sig på alle måder det barbariske. Der er ingen, der har lagt hende i lænker. Hendes monumentale memoireværk er en roman, et udviklings-epos, i nok så udpræget grad som en topografi over et ekstraordinært levnedsløb i småstaden København. »Den menneskelige sjæls højere udvikling,« som hun sagde. Eller de specielle fru Heiberg'ske mekanismer.

Formålene var flertydige. Værket er i sit meget lange forløb lagt an som en strategi. Der er tale om en iscenesættelse af skæbnens og fru Heibergs viljesytringer, og bogen udfolder sig fra kapitel til kapitel i intimt nuancerede variationer over et tema, som man til en begyndelse kunne kalde: Johan Ludvig Heibergs minde. Det vil sige eftermæle. Den opmærksomme og distante ægtefælle skulle beskyttes og kanoniseres oven på pøbelens mishandlinger, og havde han muligvis ikke været tilstrækkeligt af kød og blod her på jorden, så kunne han i erindringsværket genopstå som en ventlig helgen i fru Heibergs litterære Elysium.

Men apologien udvidede sig undervejs. Blandt andet til at omfatte hendes eget eftermæle, som ikke nødvendigvis er identisk med dynastiet Heibergs. Formelt allierer hun sig human og post-